

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРИМІНОЛОГІЧНА АСОЦІАЦІЯ УКРАЇНИ**

ДЕРЖАВА І ЗЛОЧИННІСТЬ. НОВІ ВИКЛИКИ В ЕПОХУ ПОСТМОДЕРНУ

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ, ПРИСВЯЧЕНОЇ ПАМ'ЯТІ
ВИЦЕ-ПРЕЗИДЕНТА КРИМІНОЛОГІЧНОЇ АСОЦІАЦІЇ УКРАЇНИ,
ПРОФЕСОРА ОЛЕГА МИХАЙЛОВИЧА ЛИТВАКА**

(23 квітня 2020 року, м. Харків)

**Харків
ХНУВС
2020**

УДК [343.9:342.1](477)(06)
Д36

*Друкується згідно з рішенням оргкомітету
за дорученням Харківського національного університету
внутрішніх справ від 28.01.2020 № 15*

Держава і злочинність. Нові виклики в епоху
Д36 постмодерну ; зб. тез доп. наук.-практ. конф., присвяч.
пам'яті віце-президента Кримінологічної асоціації
України, професора О. М. Литвака (м. Харків, 23 квіт.
2020 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ ;
Кримінол. асоц. України. – Харків : ХНУВС, 2020. – 184 с.

У збірнику представлено тези наукових доповідей
90 авторів з різних регіонів України. Праці вчених,
правників, фахівців у галузі кримінології, кримінального,
кримінально-виконавчого права, криміналістики та
експертології, докторантів, аспірантів, здобувачів,
студентів і курсантів. В тезах доповідей висвітлено
широке коло питань, пов'язаних із протидією злочинності
в сучасних умовах.

УДК [343.9:342.1](477)(06)

*Публікації наведено в авторській редакції з незначними коректорськими правками.
Оргкомітет не завжди поділяє погляди авторів публікацій. За достовірність наукового
матеріалу, професійного формулювання, фактичних даних, цитат, власних імен, географічних
назв, а також за розголошення фактів, що не належать відкритому друку, тощо відповідають
автори публікацій та їх наукові керівники.*

*Електронна копія збірника безоплатно розміщується у відкритому доступі на сайті
Харківського національного університету внутрішніх справ (<http://www.univd.edu.ua>) у розділі
«Видавнича діяльність. Матеріали науково-практичних конференцій, семінарів тощо»), а
також у репозитарії ХНУВС (<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/>) і на сайті збірника наукових
праць «Вісник Кримінологічної асоціації України» (<https://visnikkau.webnode.com.ua>).*

ЗМІСТ

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО	9
-----------------------------	----------

ШВЕЦЬ Д. В.

ПОСТМОДЕРНІЗМ ЯК ОБ'ЄКТИВНИЙ ВИКЛИК УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВУ	10
--	----

СЕКЦІЯ 1

СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

АМАНОВА А. В., БАБІЙ Н. Р.

АЛГОРИТМ ДІЙ ОПЕРАТИВНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ПОЛІЦІЇ ПРИ ВИЯВЛЕННІ ЗЛОЧИНІВ ПІД ЧАС ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	14
--	----

БАНДУРКА О. М., ЛИТВИНОВ О. М.

ЕТНІЧНА ЗБРОЯ: ЗАГРОЗИ ДЛЯ УКРАЇНИ	15
--	----

БАТИРГАРЕЄВА В. С.

БОРІТЬБА ЗІ ЗЛОЧИННИМ РЕЦИДИВІЗМОМ У МАТЕРІАЛАХ КОНГРЕСІВ ООН ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИННОСТІ ТА ПОВОДЖЕННЯ З ПРАВОПОРУШНИКАМИ	17
--	----

ВАСИЛЬЄВ А. А.

ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО В СУЧАСНІЙ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІЙ ДОКТРИНІ	19
---	----

ВІТКОВСЬКА О. С.

ІНТЕРНЕТ-ШАХРАЙСТВО: СУЧАСНИЙ СТАН І НАПРЯМИ ПРОТИДІЇ	21
---	----

ГОЛІНА В. В.

ПРЕДМЕТНА СУТНІСТЬ ЗЛОЧИННОСТІ	23
--------------------------------------	----

ГРАДЕЦЬКА Н. М.

БУЛІНГ ЯК ЗАГРОЗА БЕЗПЕКИ НЕПОВНОЛІТНІХ	24
---	----

ГРАДЕЦЬКИЙ А. В.

ІНСТИТУТ ВІЙСЬКОВОЇ ЮСТИЦІЇ ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАКОННОСТІ У ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАННЯХ	26
---	----

ГРИГА М. А.

ВЗАЄМОДІЯ З ГРОМАДСЬКИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЕЛЕМЕНТ ПРОТИДІЇ ВИБОРЧИМ ЗЛОЧИНАМ	28
--	----

ГРУДОВЕНКО О. С.

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ЗАПОБІГАННЯ І ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ	30
--	----

ДЕНИСОВА Т. А., ПАЛЬЧЕНКОВА В. М.

СОЦІАЛЬНИЙ ПАТРОНАЖ І ПРОФІЛАКТИКА РЕЦИДИВУ ЗЛОЧИНІВ	32
--	----

КАЗНАЧЕЄВА Д. В.

ВИДИ ЗЛОЧИНІВ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ КРИПТОВАЛЮТИ	35
--	----

КАЛІНІНА А. В.

ВПЛИВ СВІТОВОЇ ПАНДЕМІЇ КОРОНАВІРУСУ НА СТАН ЗЛОЧИННОСТІ	36
--	----

КОЖУШКО С. О. ЗЛОЧИННІСТЬ В ОБОРОННО-ПРОМИСЛОВОМУ КОМПЛЕКСІ ЯК ОБ'ЄКТ КРИМІНОЛОГІЧНОГО АНАЛІЗУ	38
КОРЖ В. П. ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ТА ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ.....	40
КРИЖНА В. В. ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ НЕПОВНОЛІТНІХ В УКРАЇНІ.....	42
КУНДЕУС В. Г. ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ КІБЕРЗЛОЧИНІВ	44
ЛИТВАК О. М., ЛИТВАК О. О., АРТЮХ О. М. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ НАДАННЯ КОНСУЛЬТАТИВНОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ.....	46
ЛЯШКО В. К. ДО ПИТАННЯ ПРО ГІБРИДНИЙ МІЖНАРОДНИЙ ТЕРОРИЗМ	50
НОВІКОВ О. В. СУЧАСНИЙ СТАН КОРУПЦІЇ У ПРИВАТНІЙ СФЕРІ В УКРАЇНІ ЗА РЕЗУЛЬТАТИМИ МІЖНАРОДНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	51
ОДНОЛЬКО І. В. СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ (ЗА ПРАЦЯМИ О. М. ЛИТВАКА ТА ПРЕДСТАВНИКІВ ХАРКІВСЬКОЇ КРИМІНОЛОГІЧНОЇ ШКОЛИ)	53
ПРОЦЬ І. М., ЯМКОВА Т. І. СТАН БОРОТЬБИ З КОРУПЦІЄЮ В УКРАЇНІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ	55
РАСТОРГУЄВА Н. О. НЕЗАКОННИЙ ОБІГ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН, ЇХ АНАЛОГІВ АБО ПРЕКУРСОРІВ НА МОРСЬКОМУ ТРАНСПОРТІ: ОСНОВНІ ШЛЯХИ ПРОТИДІЇ	57
РОМАНІВ Р. Р. ПРОТИДІЯ ФАЛЬСИФІКАЦІЇ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ.....	59
САЗОНОВ В. В. ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА У ФОКУСІ КРИМІНОЛОГІЧНОЇ УВАГИ	61
ФЕДОРЕНКО О. А. ЗАХОДИ ПРОФІЛАКТИКИ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ НЕПОВНОЛІТНІМИ....	62
ЧЕРЕВКО К. О. ЩОДО ПИТАННЯ КРИМІНОЛОГІЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ НЕОБЕРЕЖНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ	64
ШУЛЬГА А. М. ОСОБЛИВОСТІ ДЕТЕРМІНАЦІЇ ЗЛОЧИННОСТІ У СФЕРІ ОХОРОНИ, РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ТА ВІДТВОРЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ В УКРАЇНІ.....	65
ЯКОВЛЕВА А. С. ЩОДО ЗЛОЧИННОСТІ У СФЕРІ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН.....	67
ЯКОВЛЕВА В. С. ВТРУЧАННЯ У ДІЯЛЬНІСТЬ СУДОВИХ ОРГАНІВ: РЕЗУЛЬТАТИ ЕКСПЕРТНОГО ОПИТУВАННЯ	69

СЕКЦІЯ 2

НОВІ ПІДХОДИ ТА МЕТОДИ ВИВЧЕННЯ ЗЛОЧИННОСТІ І СИСТЕМИ ПРОТИДІЇ ЇЙ

БРИСКОВСЬКА О. М. ВІКТИМОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТЕРПІЛОГО ВІД НЕЗАКОННОГО ЗАВОЛОДІННЯ АВТОМОБІЛЕМ З ПОДАЛЬШИМ ЙОГО ОПЛАТНИМ ПОВЕРНЕННЯМ.....	71
ГОЛУБОВ А. Є. ЩОДО СИСТЕМИ СУЧАСНИХ ПІДХОДІВ І МЕТОДІВ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ.....	73
ГУРКОВСЬКИЙ Д. М. ІННОВАЦІЇ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД	75
ДЕНИСОВ С. Ф. ПОНЯТІЙНИЙ АПАРАТ СУЧАСНОЇ КРИМІНОЛОГІЧНОЇ НАУКИ.....	77
ДОРОШ А. О. ПОНЯТТЯ ТА ОСНОВНІ ОЗНАКИ КРИПТОВАЛЮТИ	79
КАПЛАН Ю. І. РЕАСЕ-МОДЕЛЬ ДОПИТУ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ	81
КЕРНЯКЕВИЧ-ТАНАСІЙЧУК Ю. В. КРИМІНОЛОГІЧНА ФУНКЦІЯ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ ПОЛІТИКИ	83
КОЗАЧЕНКО О. В. ЗЛОВЖИВАННЯ ВЛАДОЮ АБО СЛУЖБОВИМ СТАНОВИЩЕМ ЯК КОРУПЦІЙНИЙ ЗЛОЧИН В ЕПОХУ ПОСТМОДЕРНУ	85
КОЛОДЯЖНИЙ М. Г. ФОРМУЛА ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ	87
ЛИЗОГУБ Я. Г. ДИСЦИПЛІНИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ЦИКЛУ В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ПРАВООХОРОНЦІВ: ДЕЯКІ МІРКУВАННЯ І КРИТИЧНІ ЗАУВАЖЕННЯ НА ТЕМУ.....	89
ЛИТВИНОВ О. М., ГЛАДКОВА Є. О. МОДА ТА ЇЇ РОЛЬ У СВІТІ, ЩО ЗМІНИВСЯ.....	90
МАСЛОВА Н. Г. МІСЦЕ РАДИКАЛІЗМУ У СТРУКТУРІ ТЕОРІЇ КРИМІНОЛОГІЧНОЇ ДЕТЕРМІНАЦІЇ	93
НОСАЧА А. В. НАУКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНОЛОГІЧНОГО ЗАХИСТУ ДЕРЖАВНОГО СУВЕРЕНІТЕТУ І ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ЦІЛІСНОСТІ УКРАЇНИ	95
ОРЛОВСЬКА Н. А. ПРЕДИКТИВНА АНАЛІТИКА В ЗАПОБІГАННІ ЗЛОЧИННОСТІ: МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД.....	97
СТЕПАНОВА Ю. П., ДУБОВИЙ Д. О. ВРАХУВАННЯ ІДЕНТИФІКАЦІЙНИХ ЕЛЕМЕНТІВ КРИМІНАЛЬНОЇ СУБКУЛЬТУРИ РЕЦИДИВІСТІВ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ПРИКОРДОННОГО КОНТРОЛЮ	99
ЧЕРНЕНКО П. В. ДО ПРОБЛЕМИ СУТНОСТІ ЗМІСТУ МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ОЗНАК ОСОБИСТОСТІ ФАЛЬСИФІКАТОРА ВИБОРЧИХ ДОКУМЕНТІВ У РЕАЛІЯХ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	101
ХРИСТИЧ І. О. МЕТОДИ ВИВЧЕННЯ КОРУПЦІЙНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ У ПРИВАТНІЙ СФЕРІ	103

ШРАМКО С. С.

ЩОДО ПРОФІЛАКТИКИ ВІКТИМІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ ЯК СКЛАДОВОЇ
СТРАТЕГІЇ ЗМЕНШЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ УЧИНЕННЯ ЗЛОЧИНІВ105

СЕКЦІЯ 3

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ЗАКОНОДАВЧОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА СУПРОВОДЖЕННЯ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ

АВДЄЄВ О. О.

ПИТАННЯ ЗАПОБІГАННЯ ІНФЕКЦІЙНИМ ХВОРОБАМ
І МАСОВИМ ОТРУЄННЯМ. ПОГЛЯД СЬОГОДЕННЯ.....107

БІЛЕНКО П. С.

ЖОРСТОКЕ ПОВОДЖЕННЯ З ДІТЬМИ: ФОРМА ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА
ЧИ ОКРЕМИЙ ЗЛОЧИН?108

ГУСАРОВ С. М.

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ НОРМАТИВНОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ ІСТОТНОЇ ШКОДИ
У КВАЛІФІКОВАНИХ РІЗНОВИДАХ ОКРЕМИХ СКЛАДІВ ЗЛОЧИНУ110

ДАВИДЕНКО В. Л., ДЕРЕВІЦЬКА Ю. К.

ВІКТИМОЛОГІЧНА ПРОФІЛАКТИКА ЗЛОЧИНІВ, ЯКІ ПОВ'ЯЗАНІ
З ВИКРАДЕННЯМ ДІТЕЙ112

ДУНАЄВА Т. Є.

СЛУЖБОВА НЕДБАЛИСТЬ ЯК ПЕРЕДУМОВА ПОШИРЕННЯ COVID-19113

ЄМЕЛЬЯНОВ В. П.

КІЛЬКІСНИЙ СКЛАД ТЕРОРИСТИЧНОЇ ГРУПИ ЧИ ТЕРОРИСТИЧНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ
ЗГІДНО ЗІ СТ. 258-3 КК УКРАЇНИ115

ЖЕНУНТИЙ В. И., АЛЕКСАНДРЕНКО В. В.

УГОЛОВНАЯ ОТВЕТСТВЕННОСТЬ ЗА ЖЕСТОКОЕ ОБРАЩЕНИЕ
С ЖИВОТНЫМИ: СРАВНИТЕЛЬНО-ПРАВОВОЕ ИССЛЕДОВАНИЕ116

ЗАГОРСЬКА О. І., РИБАЛКА Н. О.

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЙНИМ ЗЛОЧИНАМ.....118

ЗАЄЦЬ І. С.

ПРОБЛЕМИ ВСТАНОВЛЕННЯ ЗАКОННОСТІ ДІЙ ЖУРНАЛІСТА В РАЗІ ВІЯВЛЕННЯ
ФАКТУ ПЕРЕШКОДЖАННЯ ЙОГО ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ119

КОНДРАТОВ Д. Ю.

ДО ПИТАННЯ ПРО ПІДСТАВИ ОБМЕЖЕННЯ ПРАВА НА ТАЄМНИЦЮ ОСОБИСТОЇ
КОРЕСПОНДЕНЦІЇ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ США121

КРАЙНИК Г. С.

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗАСТАВИ
ЯК ЗАПОБІЖНОГО ЗАХОДУ В УКРАЇНІ.....123

ЛИТВИНОВ О. М., БАНДУРКА І. О.

ЕПІДЕМІЧНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ: СЛІДАМИ КОРОНАВІРУСУ125

ЛУЦЕНКО І. Г., ЛУЦЕНКО Б. Г.

ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ
ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ООС.....127

МИТРОФАНОВ І. І.

КРИМІНАЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ ЯК ОСНОВНИЙ ЗАКОНОДАВЧИЙ АКТ,
ЩО РЕГУЛЮЄ ПРОТИДІЮ ЗЛОЧИННОСТІ129

МИТРОФАНОВА Ю. С.	
ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ СЕКСУАЛЬНОГО НАСИЛЬСТВА	131
НАУМОВА А. О.	
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ЗАСТОСУВАННЯ КАТУВАННЯ НА ДОСУДОВОМУ РОЗСЛІДУВАННІ	133
НЕСТЕРЕНКО О. М.	
УМИСНА ФОРМА ПОВЕДІНКИ ОСОБИ ЯК ОБОВ'ЯЗКОВА ОЗНАКА СКЛАДУ ЗЛОЧИНУ СТ. 205-1 КК УКРАЇНИ	135
ОЛІШЕВСЬКИЙ О. В.	
ПОНЯТТЯ СВІТОГЛЯДНОЇ НЕТЕРПИМОСТІ ТА ДИСКРИМІНАЦІЇ В КОНТЕКСТІ СТАТЕЙ 161, 300 ТА 422 КК УКРАЇНИ	137
ПЕРЕПЕЛИЦЯ П. О.	
ПИТАННЯ ПРАВОВОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ КЛОНУВАННЯ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ	139
ПОЛІТОВА А. С.	
НАСИЛЬНИЦЬКЕ ЗНИКНЕННЯ: ВІДПОВІДНІСТЬ ПОЛОЖЕНЬ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА МІЖНАРОДНОМУ ПРАВУ	140
СМАГЛЮК О. А.	
ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВРАХУВАННЯ ПРИНЦИПІВ КРИМІНАЛІЗАЦІЇ ПРИ ВСТАНОВЛЕНІ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА СТАТЕВІ ЗНОСИНИ З ОСОБОЮ, ЯКА НЕ ДОСЯГЛА ШІСТНАДЦЯТИРІЧНОГО ВІКУ	142
УЛЬЯНОВ О. І., ДУЛГЕР В. В.	
НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОТИДІЇ ТЕРОРИЗМУ НАЦІОНАЛЬНОЮ ГВАРДІЄЮ УКРАЇНИ	144
ФОМЕНКО М. В.	
ЩОДО ВПРОВАДЖЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОСТУПКУ У КРИМІНАЛЬНИЙ ЗАКОН УКРАЇНИ	146
ХАРА С. Д.	
ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОБІГУ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ	148
ХРЯПІНСЬКИЙ П. В.	
ПРАВОМІРНА ПОСТКРИМІНАЛЬНА ПОВЕДІНКА ЯК ЗАХІД ПРИПИНЕННЯ ЗЛОЧИНІВ	150
ЦВІРКУН Н. Ю.	
ДЕЯКІ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ КРИПТОВАЛЮТИ	152
ШАБЕЛЬНИКОВ С. К.	
ПОНЯТТЯ КРИМІНОЛОГІЧНОГО ЗАКОНОДАВСТВА	153
ШЕВЕЛЕВ К. Є., ГАРЯЄВА Г. М.	
ОКРЕМІ ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ПРОТИДІЇ РЕЙДЕРСТВУ	155
ШЕВЧУК Т. А.	
ДО ПИТАННЯ ПРО ВПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ КРИМІНОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ПРАКТИКУ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ	157
ЯЩЕНКО А. М., КРИЖАНОВСЬКИЙ М. В.	
ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ШТРАФУ ЯК ЗАХОДУ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ ЩОДО ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ	159

СЕКЦІЯ 4

КРИМІНОЛОГІЧНИЙ ДИСКУРС В СОЦІАЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ НОВОГО ТИПУ

АБАРИНОВ Ф. С.	
ОБ ОПРЕДЕЛЕНИИ ДОСТАТОЧНОСТИ ДАННЫХ ДЛЯ ПРОИЗВОДСТВА ОБЫСКА	162
ДУФЕНЮК О. М.	
ЕПОХА FACEBOOK – НОВІ ВИКЛИКИ І НОВІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ ПОЛІЦІЇ	164
КАНІБЕР Ю. М.	
РИЗИКИ ДИСКУРСИВНОГО СПОСОБУ ДЕМАРКАЦІЇ КРИМІНОЛОГІЧНОГО ЗНАННЯ.....	166
ЛАБУНЕЦЬ К. С.	
ЛЕГАЛІЗУВАТИ НАРКОТИКИ НЕ МОЖНА, ПРОТИДІЯТИ	168
ЛИТВИНОВ О. М.	
ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ: НА ПОРОЗІ ЦИФРОВОГО ДАХАУ	170
МАР'ЄНКО Л. М.	
КУЛЬТУРНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ФАКТОРИ ПОГРОЗ І НАСИЛЬСТВА ЩОДО СУДДІВ, НАРОДНИХ ЗАСІДАТЕЛІВ, ПРИСЯЖНИХ	173
ОРЛОВ Ю. В.	
МЕНТАЛЬНІ ЗАГРОЗИ ГЛОБАЛЬНОМУ РОЗВИТКУ: КРИМІНОЛОГІЧНА ПАНОРАМА.....	175
СЕРХОВЕЦЬ Д. І.	
ЛЕГАЛІЗАЦІЯ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ В УКРАЇНІ: «ЗА» ТА «ПРОТИ».....	177
ФІАЛКА М. І.	
ДО ПРОБЛЕМИ ВПЛИВУ ЕПОХИ ПОСТМОДЕРНУ НА ФОРМУВАННЯ ОКРЕМИХ РИС КРИМІНОЛОГІЧНОГО ПОРТРЕТУ ОСОБИСТОСТІ ЗЛОЧИНЦЯ.....	179
ЮРТАЄВА К. В.	
ЧИ ГОТОВА НАРЕШТІ УКРАЇНА РАТИФІКУВАТИ РИМСЬКИЙ СТАТУТ МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО СУДУ?	181

5. Мальцев Д. И. Особенности проведения обыска и выемки по делам о незаконной охоте (на примере Республики Беларусь). *Современные проблемы науки и образования*. 2015. № 1-1. URL: <http://www.science-education.ru/ru/article/view?id=18740> (дата обращения: 15.03.2020).

6. Конституция Соединенных Штатов Америки. 1787 г. // Исторических факультет Московского государственного университета имени М. В. Ломоносова : сайт. URL: <http://www.hist.msu.ru/ER/Etext/cnstUS.htm> (дата обращения: 20.03.2020).

7. Probable Cause Versus Reasonable Suspicion // Maricopa Country : сайт. URL: <https://www.maricopa.gov/919/Probable-Cause-Versus-Reasonable-Suspici> (дата обращения: 20.03.2020).

8. Healthcare at Home Limited v. The Common Services Agency : 30 July 2014 UKSC 49 // The Supreme Court. URL: <https://www.supremecourt.uk/cases/uksc-2013-0108.html> (дата обращения: 20.03.2020).

Одержано 21.03.2020

УДК 343.9

Оксана Михайлівна ДУФЕНЮК,

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри кримінального процесу та криміналістики факультету № 1

Інституту з підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції

Львівського державного університету внутрішніх справ

ЕПОХА FACEBOOK – НОВІ ВИКЛИКИ І НОВІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ ПОЛІЦІЇ

Малоймовірно, що у 2004 р. М. Цукерберг та його однокласники з Гарварду, створюючи Facebook, передбачали наскільки стрімким виявиться розвиток цієї комунікаційної платформи і що сьогодні у 2020 р. її ресурси по всьому світу будуть використовувати правоохоронні органи та спеціальні служби під час розслідування кримінальних правопорушень. Цифри справді приголомшують. Так, за даними останніх досліджень, сьогодні користувачі Facebook публікують приблизно 510 млн коментарів кожні 60 секунд. Понад 2 мільярди людей щодня використовують Facebook, Messenger, Instagram або WhatsApp. Користувачі Twitter публікують приблизно 500 мільйонів твітів на день, тобто 200 мільярдів твітів на рік, тоді як користувачі Instagram створюють ще 95 мільйонів публікацій в день. За даними дослідницької групи Pew, майже 75 % людей мають свої профілі на кількох платформах (Facebook, Instagram, Twitter, YouTube, LinkedIn та ін.). До 2021 р. очікується, що кількість користувачів соціальних медіа перетне межу 3 млрд [1]. Зрозуміло, що у цьому шаленому потоці повідомлень існує велика частка таких публікацій, які прямо чи опосередковано пов'язані з кримінальними подіями та можуть мати значення для кримінального провадження. Відтак нове покоління поліцейських повинно бути готовим до викликів, які зумовлені такими сучасними тенденціями, знати і вміти ефективно використовувати цей ресурс для реалізації завдань кримінального судочинства.

Facebook доволі часто стає місцем віртуальної самореалізації особи. Злочинці хизуються у соціальних медіа своїми відеоматеріалами та фотографіями зі зброєю, викраденими речами, демонстрацією насильства, кримінальними зв'язками тощо. Хоча самопрезентація – це тільки одна з частин того обсягу цифрової інформації, яка може виявитись цінною для органів поліції. Найбільш інформативними традиційно вважаються наступні блоки:

– персональні дані осіб (контактна інформація, місцезнаходження, місце праці/навчання, сімейний статус, електронна та інші адреси тощо);

– власні повідомлення та фотографії, які викладаються у життєписі;

– поширення чужих дописів у життєписі;

– друзі та запити друзів (які приймаються, які не приймаються та які заблоковані);

– коментарі та позначки до чужих дописів та фото;

– сторінки, відмітки, вподобання, зацікавлення подіями, групи (відкриті та закриті) тощо;

– типова локалізація, остання локалізація, маршрути руху;

– IP-адреси, використані для входу, реєстрації, активності.

Можна здійснювати темпоральний та геокаційний аналіз даних, дослідити зв'язки (використовуючи з цією метою, наприклад, хештеги), порівнювати дані з даними події, що сталася.

Втім збір інформації не обмежується пасивним переглядом даних у життєписі та інших розділах сторінки Facebook. Існує практика, коли детективи створюють спеціальні акаунти і надсилають запити дружби особі, яка їх цікавить. Це забезпечує новий рівень доступу до інформації про коло зв'язків особи, вподобання тощо. І хоча створення фейкових профілів є поза правилами компанії, вони не є заборонені законом, водночас можуть підвищити успішність збору цінної з точки зору розслідування інформації. Підтвердженими є іноземний досвід ефективного використання такої інформації при розслідуванні грабежів, викрадення дітей, сексуального насильства, домашнього насильства, тероризму, викриття діяльності організованих злочинних груп та злочинних організацій [2, с. 8].

За даними опитування, проведеного в 2015 р. Міжнародною асоціацією керівників поліції, було встановлено, що 96,4 % співробітників правоохоронних служб використовували ресурси соціальних мереж, причому 88,7 % опитаних використовували таку інформацію для реалізації кримінальних розслідувань [1]. Основними цілями обробки даних соціальних мереж є: ідентифікація особи потерпілої, ідентифікація підозрюваного, визначення інших імен підозрюваного, відстеження зв'язків підозрюваного, моніторинг інтересів особи, відстеження автотранспорту, використаного при вчиненні злочину, моніторинг зв'язків свідків з подією злочину або з людьми на місці злочину, локалізація викрадених речей, встановлення останньої активності потерпілого, розшук осіб, отримання даних для того, щоб переконати злочинця зізнатися, пошук інших «зачіпок» та виконання інших задач [2, с.10; 3, с. 19]. Закордоном вже напрацьована ціла судово-практична практика використання цифрових доказів зі сторінок Facebook у судовому провадженні [4].

Слід відзначити, що й сама компанія Facebook активно співпрацює з правоохоронними органами у сфері протидії злочинності. Зокрема, у США впроваджено автоматичні алгоритми сканування чатів та іншої особистої інформації користувачів за певними ключовими словами (фразами) з метою виявлення та попередження злочинів (як правило, йдеться про факти сексуального насильства щодо дітей, обігу наркотиків, зброї, вибухових пристроїв тощо). Як свідчать дані досліджень В. Гавловського, така система самостійно сканує листування та публікації користувачів Facebook і, якщо виявляє підозрілу активність, позначає профіль і повідомляє про нього спеціальному співробітнику Facebook. Цей співробітник оцінює ступінь потенційної небезпеки і в разі її наявності повідомляє про злочинця до правоохоронних органів США [5, с. 278].

Підсумовуючи, маємо підстави для висновку: сьогодні зростає важливість навиків аналізувати, нагромаджувати, фіксувати інформацію з соціальної платформи Facebook. Ці дані в подальшому можна використати для реалізації оперативно-розшукових заходів, перевірки версій, або ж як доказову інформацію у суді. Важливими сьогодні є навички роботи з спеціальним програмним забезпеченням, яке на основі певних алгоритмів вивчає великі масиви інформації (big data).

Британські правоохоронці вже офіційно визнали важливу роль соціальних мереж у попередженні та розкритті злочинів і включили відповідний курс у програму підготовки молодих фахівців [5, с. 277]. Натомість в Україні сьогодні працівники поліції, як правило, самостійно освоюють вміння аналізувати інформацію соціальних мереж, виходячи зі власного досвіду користування. Фактично відсутня інформація про спеціалізовані тренінги для працівників поліції, а враховуючи попит на таку аналітичну роботу, видається вкрай важливим їх системне проведення.

Список бібліографічних посилань

1. Hamric P. Is Social Media Evidence Too Much For Criminal Investigators To Handle? // Nuix : сайт. 28.01.2019. URL: <https://www.nuix.com/blog/social-media-evidence-too-much-criminal-investigators-handle> (дата звернення: 10.02.2020).
2. Abdalla A., Yayilgan S. Y. A Review of Using Online Social Networks for Investigative Activities // Springer Link : сайт. URL: https://link.springer.com/content/pdf/10.1007%2F978-3-319-07632-4_1.pdf (дата звернення: 10.02.2020).
3. Feist A. The Effective Use of the Media in Serious Crime Investigations. Policing and Reducing Crime Unit. Paper 120. London, 1999, 54 p. URL: <https://www.politieacademie.nl/kennisenonderzoek/kennis/mediatheek/PDF/3435.pdf> (дата звернення: 10.02.2020).
4. Social network services // Wikipedia : the free encyclopedia. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Use_of_social_network_websites_in_investigations. (дата звернення: 10.02.2020).

5. Гавловський В. Щодо використання соціальних мереж для виявлення, розкриття та попередження злочинів. *Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика)*. 2012. № 2 (28). С. 271–282.

Одержано 16.03.2020

УДК 343.9:141.78

Юрій Миколайович КАНІБЕР,

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри кримінального права та кримінології факультету № 6

Харківського національного університету внутрішніх справ

РИЗИКИ ДИСКУРСИВНОГО СПОСОБУ ДЕМАРКАЦІЇ КРИМІНОЛОГІЧНОГО ЗНАННЯ

Філософія та методологія кримінологічної науки, відповідно як і змістовне наповнення утворюючих її теорій, постійно потребують оновлення до рівня актуальності суспільного життя та рівня сучасних уявлень про науковість знання в кримінологічному середовищі. Кримінологічна наукова спільнота неодноразово продукувала питання про те, яка кримінологія нам потрібна та ініціювала запрошення до дискусії з приводу пошуку самобутнього змісту і методологічних засад української кримінології. Наразі дебютований системний проект пошуку наукової ідентичності української кримінології на теренах філософських концепцій постмодерну [1], який екзистенційно сприймається як об'єктивний до фаталізму процес затягування усталеної української кримінологічної ментальності у вир європейського наукового простору, що супроводжується інтродукуванням у науковий обіг новітніх для наукового сприйняття філософських концепцій, методологічних підходів, наукових практик розробки кримінологічних теорій, відмінних від традиційно прийнятих у академічній кримінології. У зв'язку з цим виявляються певні ґносеологічні предостороги, які не можливо залишити без уваги.

Пошук нової наукової кримінологічної ідентичності пов'язаний з вирішення важливого питання філософії науки кримінології – демаркації кримінологічного знання, тобто визначення критеріїв його істинності, наукової достовірності. Загальна сучасна тенденція вирішення проблеми демаркації маніфестується вибором ймовірного стилю наукового мислення (пробабілізму), спрямованого на зняття напруги категоричності з приводу науковості знання. Це шлях визнання багатомірності і варіативності визначення істини, раціональності, реальності, методології тощо. Демаркаційна лінія, якщо і може бути проведена, то, по-перше, лише у відповідності до пануючої або обраної за провідну в конкретний історичний період наукової парадигми, та, по-друге, визначення меж науки залежить від колективного рішення більшості кримінологічної наукової громади з огляду не тільки на логіко-методологічні аргументи. Постмодернізм у питанні демаркації еволюціонував до визнання демаркації наукового знання такою, що не має вирішення і сенсу, елімінуючи проблему демаркації як таку.

Однак, на мій погляд, проблема демаркації науковості знання в українській кримінології лишається. Підстави до цього різні. Питання демаркації актуальне для маркування меж інтродукції постпозитивізму і постмодернізму в традиційно діалектико-матеріалістичне поле кримінологічної теорії. Залишається необхідність існування інструменту розмежування з метою пом'якшення та стримування методологічних і концептуальних протиріч у спробах цілісного відображення кримінологічної дійсності. ґносеологічні концепції постмодерну пропонують застосовувати задля досягнення інтегративного стану кримінологічної науки різні інструменти, зокрема, синергетичне інтерпретування, дискурсивні методики, ідеологію прагматизму, аксіологізацію знання та інші засоби. Звернемо увагу на ризики застосування дискурсивної методики досягнення гармонії кримінологічної науки.

Категорія «дискурс» вважається центральною для інтерсуб'єктивних (комунікативних) філософських теорій пізнання. На думку аналітиків постмодернізму, створення певних дискурсів є найбільш адекватним проміжним засобом вирішення проблеми демаркації кримінологічного знання на шляху до повного зняття проблеми демаркації з порядку денного. В традиції

Наукове видання

**ДЕРЖАВА І ЗЛОЧИННІСТЬ.
НОВІ ВИКЛИКИ В ЕПОХУ ПОСТМОДЕРНУ**

**Збірник тез доповідей
науково-практичної конференції присвяченої пам'яті
віце-президента кримінологічної асоціації України, професора,
Олега Михайловича Литвака**

(23 квітня 2020 року, м. Харків)

Українською та російською мовами

Відповідальні за випуск: *О. М. Литвинов, Т. А. Шевчук, Н. О. Волошина*
Редагування списків бібліографічних посилань: *С. С. Тарасова*
Коригування: *Т. Д. Мельник*
Комп'ютерне верстання: *А. О. Зозуля*

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 21,47. Обл.-вид. арк. 17,87.
Тираж 20 пр. Зам. № 2020-5.

Видавець і виготовлювач –
Харківський національний університет внутрішніх справ,
просп. Льва Ландау, 27, м. Харків, 61080.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3087 від 22.01.2008.